کیفیات محیطی مؤثر بر امید به زندگی ساکنان خانه های سالمندان
نمونه موردی: خانه های سالمندان شهر کرج

فرزانه میری[۱]*، محمد مهدی غیایی[۲]

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد معماری، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد یادگار امام خمینی (ره) شهرری، ایران.farzanehmiri0@gmail.com

۲-استادیار گروه معماری، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد یادگار امام خمینی (ره) شهرری، ایران.mahdi.ghiaee@gmail.com

چکیده

با توجه به این که شمار سالمندان در کشور ما در حال افزایش است، باید امکانات بسیاری برای این افراد فراهم آید تا در حد امکان به نیازهای روانی، اجتماعی و جسمانی آن ها پاسخ داده شود. بدین منظور ایجاد فضایی آرام و بدون تنش می تواند آرامش بخش روح و روان سالمندان باشد. سؤالی که همواره در ذهن پژوهشگر وجود داشت این بود که آیا زندگی سالمندان ایرانی که همواره رو به افزایش هستند از کیفیت زندگی مطلوبی برخوردار است؟ آنچه انجام پژوهش حاضر را از نظر محقق ضروری ساخت این بود که با وجود اینکه بزرگسالان در فرهنگ کشور ما احترام خاصی دارند و جمعیت هم به سمت پیر شدن در حال حرکت است، بسیاری از بیماری ها و مشکلات دوران سالمندی ناشی از وضعیت زندگی نامطلوب است و باید پایه و اساس سلامت سالمندان را با ارتقای کیفیت زندگی، پی ریزی کرد و در جهت رسیدن به سالمندی پویا گام برداشت. با این وجود پژوهش های قابل ملاحظه ای در زمینه ابعاد روانشناختی زندگی سالمندان از قبیل سلامت روانی و کیفیت زندگی آن ها صورت نگرفته است. بنابراین هدف این تحقیق، ارائه عوامل تأثیرگذار بر کیفیت زندگی و رسیدن به محیطی مطلوب برای سالمندان مقیم خانه های سالمندان است. برای پیشبرد تحقیق و رسیدن به هدف مورد نظر از روش توصیفی- تحلیلی استفاده شده است که این روش شامل مطالعات کتابخانه ای و میدانی می باشد. از روش کتابخانه ای به همراه جداول و آمارها جهت دستیابی به مطالعات روانشناسی و جامعه شناسی سالمندان و وضعیت سالمندان در جوامع مختلف و اصول معیارهای طراحی و معماری برای سالمندان استفاده شده است. از مطالعات میدانی که شامل مصاحبه با سالمندان، صاحب نظران مسائل سالمندان، متخصصین و سایر افراد بوده به عنوان مکمل روش کتابخانه ای جهت دستیابی به توقعات و خواست های سالمندان به عنوان کاربران اصلی استفاده شده است. نتایج حاصل حاکی از آن هستند که از میان عوامل شناسایی شده مرتبط با رضایتمندی ساکنان از محیط "ارتباط سالمند با طبیعت، تجمع پذیری و مشارکت های گروهی، آسایش و آموزش و فرهنگ" بیشترین تأثیر را در افزایش رضایت و کیفیت زندگی سالمندان دارد.

واژه‌های کلیدی: طراحی برای سالمندان، کیفیت زندگی، امید به زندگی، خانه سالمندان.